

A 2008/10. SZÁM TARTALMA

LÓGYÓGYÁSZAT

Tóth B., Marsh, S. P., Tóth P., Nógrádi N.: Lovak tüdő- és mellhártyagyulladás. Irodalmi áttekintés és saját tapasztalatok. 1. rész.

Kóroktan, kórfejlődés, tünetek, kórjelzés / 579

Gehlen, H., Stadler, P.: A szív és a keringési rendszer elváltozásai idős lovakban / 586

SZARVASMARHA

Schukken, H. Y., Bar, D., Gröhn, T. Y., Barlow, W. J., Quesnell, R. R., Zadoks, N. R.: A tejminőség javítása és mastitiskontroll tejhasznú tehenészetekben.

Perzisztens fertőzések és ismétlődő klinikai esetek / 591

Cecen, G., Caliskan, G. V., Gorgul, O. S.: Holstein-fríz borjú anusatresiával együtt járó rectovaginalis fistulájának sebészi megoldása. Esetismertetés / 607

BAROMFI

Ivanics É., Kaszanyitzky É., Glávits R., Szeredi L., Szakáll Sz., Imre A., Kardos G., Nagy B.: *Salmonella Gallinarum* okozta heveny, járványos megbetegedés tojótyúkállományokban / 611

KISÁLLAT

Kovács K., Kizman A.: Lézer az állatorvoslásban. 2. rész. Foggyökérkezelés diódalézer alkalmazásával / 618

Segev, G., Aroch, I.: A toxikus neutrophil sejtek jelentősége kutyákban és macskákban / 625

ZOONOSIS

Molnár V., Pálfi V., Beregi A., Molnár Z.: Denevérvészesség hazai kimutatása. Esetismertetés / 629

KÖNYVISMERTETÉS

Fehér Gy.: Biographia: elhunyt tanáraink és előadóink életrajza (1787–2007) (Kovács F.) / 635

RENDEZVÉNY

25. Jubileumi Buiatrikus Világkongresszus (Budapest, 2008. július 6–10.) (Szenci O., Brydl E.) / 637

IN MEMORIAM

Dr. Bognár Károly (1925–2008) (Soós T.) / 639

Tóth B. – Marsh, S. P. – Tóth P. – Nógrádi N.:

LOVAK TÜDŐ- ÉS MELLHÁRTYAGYULLADÁSA. IRODALMI ÁTTEKINTÉS ÉS SAJÁT TAPASZTALATOK. 1. RÉSZ. KÓROKTAN, KÓRFEJLŐDÉS, TÜNETEK, KÓRJELZÉS

A szerzők, kétrészes közleményben áttekintik a lovak pleuropneumoniáját.

Saját tapasztalataik és képanyaguk segítségével, az irodalmi adatokat alapul véve, kiemelik a leglényegesebb tudnivalókat. Az első részben a lovak tüdő- és mellhártyagyulladásának kóroktanát, kórfejlődését, tüneteit és kórjelzését tárgyalják.

A pleuropneumonia összetett oktanú betegség, amely elsősorban hosszú szállítás, megnövekedett atlétikai igénybevétel, stressz hatására alakul ki. Az utóbbi évek import-export szállításainak megszorodása miatt hazánkban is gyakrabban kell majd számolnunk előfordulásával.

A tünetek közül elsősorban a láz, az étvágytalanság, az emelkedett légzés- és érverésszám, a kóros hallgatózási és kopogtatási lelet a jellemző, míg ultrahangvizsgálat során, a megnövekedett mennyiségű szabad mellúri folyadék mellett, gyakran májasodott, légtelen, eltályogosodott tüdőterületek és fibrinlerakódások láthatók. Röntgenvizsgálat során gyakran látható folyadék a Dierrhofer-háromszögben. A célzott citológiai és bakteriológiai vizsgálatot a mellúri folyadékból, és a transtrachealisan nyert mintából is javasolt elvégezni.

Cecen, G. – Caliskan, G. U. – Gorgul, O. S.:

HOLSTEIN-FRÍZ BORJÚ ANUSATRESIÁVAL EGYÜTT JÁRÓ RECTOVAGINALIS FISTULÁJÁNAK SEBÉSZI MEGOLDÁSA. ESETISMERTETÉS

A szerzők egynapos üszőborjúban anusatresiát és rectovaginalis fistulát állapítottak meg. A végbél vakzsákja és a perineum bőre közötti távolság 3,2 cm volt. Helyi érzéstelenítés és fájdalomcsillapítás mellett, a fark és a vulva között metszett seben keresztül a fistulát a végbél felől folyamatos, Lambert-

féle varrattal összevarrták, a végbelet pedig csomós varratokkal a bőrhöz rögzítették. A fistula hüvely felőli nyílását szabadon hagyták. A borjú meggyógyult és 7 hónapos koráig zavarmentesen fejlődött.

Ivanics É. – Kaszanyitzky É. – Glávits R. – Szeredi L. – Szakáll Sz. – Imre A. – Kardos G. – Nagy B.:

SALMONELLA GALLINARUM OKOZTA HEVENY, JÁRVÁNYOS MEGBETEGEDÉSEK TOJÓÁLLOMÁNYOKBAN

A baromfitífuszt korábban elsősorban a csibék heveny, vérfertőzéssel járó betegségeként ismertük, amely felnőtt állatokban többnyire félheveny-idült formában és elsősorban háztáji állományokban fordult elő. A 2006–2007. években 5 tulajdonostól származó, 6 (17 hetestől 18 hónapos életkorú, 2000–11 000 létszámú) tojóállományban a betegség heveny, vérfertőzéssel és napi 1–5% elhullással járó formáját észleltük.

Kórbonctani vizsgálattal a duzzadt lépben és májban elhalásos gócot, multiplex gócos szívizomgyulladást, vese- és petetüsző-elfajulást, valamint bélhurutot találtunk. A kisebb méretű gókokban a parenchymasejtek koagulációs necrosisát, a nagyobb méretűekben, az elhalás körül, gyulladásosejteket (heterophil granulocyták, lymphocyták és macrophagok) észleltünk.

A szívizomzatban, a gyulladásosejtes beszűrődések területén, az izomrostok elfajulása és elhalása is mutatkozott.

A *Salmonella*-baktériumok immunhisztokémiai vizsgálattal, a vérerekben extracellulárisan és a macrophagok citoplazmájában, az elhalásos gókokban,

valamint a szívizomgyulladás területén, csoportokban voltak felismerhetők.

Az állatokon több esetben vérfogyottság és madártetűatka- (*Dermanissus gallinae*) fertőzöttség is észlelhető volt.

Az izolált törzsek polimeráz láncreakcióval (PCR) az *S. Gallinarum* virulenciaplazmidra jellemző mintázatot mutatták (az *spvC* gén kimutatható volt, a *pefA* gén hiányzott). E tekintetben a törzsek homogénnek bizonyultak. Pulzáló mezejű gélelektroforézis (PFGE) vizsgálat során a törzsek mintázata >90%-ban hasonló volt, ami genetikai rokonságra utal, és felveti a járványtani kapcsolatot (közös eredet) lehetőségét (pl. tojás tálcák forgalma).

Az állatokon több esetben vérfogyottság és madártetűatka- (*Dermanissus gallinae*) fertőzöttség is észlelhető volt. Az *S. Gallinarum*ot, két alkalommal, a megbetegedett tyúkok óljából gyűjtött madártetűatkák homogenizátumából is sikerült izolálni, ami a több hónapig üresen álló ólba újonnan betelepített állományokban a betegség megjelenését magyarázhatja.

A szerzők úgy vélik, hogy a baromfitifusz esetleges újbóli hazai elterjedésének és mentességünk elvesztésének megakadályozásához a jelenlegi (lényegében *S. Enteritidis* és *S. Typhimurium* elleni védekezésről szóló) rendeletünknél szigorúbb és egyértelműbb, külön kiadandó állat-egészségügyi igazgatási intézkedésekre is szükség lenne.

Kovács K. – Kizman A.:

**LÉZER AZ ÁLLATORVOSLÁSBAN. 2. RÉSZ. FOGGYÖKÉRKEZELÉS
DIÓDALÉZER ALKALMAZÁSÁVAL**

A szerzők röviden vázolják a foggyökérkezelés javallatait és ellenjavallatait, valamint leírják annak folyamatát. Új eljárást alkalmaznak a gyógykezelés során. A fogbélüreget diódalézer segítségével csíramentesítik. Vizsgálati eredményeik alapján igazolják a kezelést követően a szövődmények számának jelentős csökkenését.

Molnár V. – Pálfi V. – Beregi A. – Molnár Z.:

DENEVÉRVESZETTSÉG HAZAI KIMUTATÁSA. ESETISMERTETÉS

Magyarországon ez idáig egyetlen alkalommal, 1999-ben mutattak ki veszettségvírust denevérből. A fertőzött közönséges késeidenevérnek (*Eptesicus serotinus*) klasszikus központi idegrendszeri tünetei voltak: hátfekvés, nyelési reflex zavara, az élettani fotofóbia hiánya, agresszivitás, majd a megtalálást követő 14. napon elhullott. A laboratóriumi vizsgálatok az európai sylvaticus törzsektől eltérő veszettségvírust igazoltak. Európai denevérvészesség-törzsek (EBLV-1 és EBLV-2) elleni monoklonális ellenanyagokkal vizsgálat nem történt.